

Czy budynki są przyczyną chorób naszych dzieci? – wyniki V edycji „Barometru zdrowych domów”

Aż 1,5 mln dzieci w Polsce mieszka w domach, których stan techniczny może wywierać negatywny wpływ na ich zdrowie. W Europie problem ten dotyka co trzecie dziecko. 1/4 zgonów dzieci przed 5 rokiem życia jest spowodowana przez skażone środowisko, w tym zanieczyszczone powietrze, do którego w dużym stopniu przyczyniają się budynki. Poprawa stanu budynków i pełna dekarbonizacja zasobów budowlanych jest kluczowa dla zdrowia obecnych i przyszłych pokoleń.

V edycja „Barometru zdrowych domów”, powstała z inicjatywy Grupy VELUX, skupia się przede wszystkim na wpływie chorych budynków na zdrowie dzieci oraz ich zdolności uczenia się. Okazuje się, że aż 26 z 79 milionów żyjących w Europie dzieci (w tym 1,5 mln polskich dzieci) mieszka w niezdrowych domach, a to przekłada się na ich stan zdrowia, obecność w szkole oraz dezorganizację życia rodziny. Barometr zwraca również uwagę na niezwykle istotny dla Polski problem zanieczyszczonego powietrza, powodowany w dużym stopniu przez budynki. Smog ma ogromny wpływ na zdrowie dzieci dlatego raport wskazuje na znaczenie skutecznego wdrażania programów naprawczych oraz znowelizowanej dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD – ang. Energy Performance Buildings Directive).

Barometr identyfikuje również potencjalne korzyści, które może przynieść poprawa stanu warunków panujących w europejskich i polskich domach w związku ze zdrowiem dzieci, ich możliwością uczenia się, wydajnością, a także całą gospodarką.

„Problem chorych budynków i ich negatywny wpływ na zdrowie i jakość życia ludzi, a szczególnie dzieci, jest poważny, a jego rozwiązanie wymaga dialogu i chęci współpracy wielu podmiotów reprezentujących różne branże, sektor prywatny, instytucje edukacyjne i organizacje pozarządowe oraz rząd. Dzięki raportowi chcemy dotrzeć do wszystkich zainteresowanych poprawą stanu budynków w Polsce oraz inspirować ich do wspólnego działania na rzecz zdrowia obecnych i przyszłych pokoleń” – mówi Jacek Siwiński, Prezes VELUX Polska.

Życie w chorych budynkach przekłada się na zdrowie dzieci

Najnowszy Barometr zwraca uwagę na cztery czynniki ryzyka dla dzieci, występujące w wielu polskich i europejskich domach, jak: wilgoć, brak światła, niska temperatura, nadmierny hałas, które mają wpływ na ich stan zdrowia. U dzieci mieszkających w domach dotkniętych jednym z tych czterech czynników ryzyka, prawdopodobieństwo wystąpienia problemów zdrowotnych jest o 1,7 razy wyższe. Dzieci

narażone na wszystkie cztery czynniki ryzyka zmagają się z problemami zdrowotnymi ponad 4 razy częściej.

Dzieci mieszkające w niesprzyjających zdrowiu warunkach o wiele częściej cierpią na atopowe zapalenie skóry, kaszel, świszczący oddech, astmę, alergię i inne choroby układu oddechowego. Tego typu problemy często nie ustępują po okresie dzieciństwa i utrzymują się również w dorosłym życiu.

Liczba mieszkających w Europie dzieci, które chorują na astmę rośnie od kilku dekad, stając się coraz poważniejszym problemem. W niektórych krajach europejskich cierpi na nią ponad 20 proc. dzieci. W Polsce problem ten dotyka prawie 26 proc. dzieci.

Raport pokazuje również, że takie czynniki, jak rodzaj domu (jednorodzinny lub wielorodzinny), oraz jego lokalizacja (miasto, tereny podmiejskie lub wiejskie) mają duży wpływ na to, jak poważne będą następstwa złych warunków mieszkaniowych i jak bardzo wpłyną one na zdrowie dzieci. Okazuje się, że dzieci mieszkające w domach jednorodzinnych na obszarach podmiejskich są bardziej narażone na niewielkie lub poważne problemy zdrowotne (w porównaniu do ich rówieśników mieszkających w blokach), jeżeli ich domy nie są odpowiednio doświetlone lub ogrzane.

„Złe warunki mieszkaniowe, w tym panująca wilgoć, zwiększają ryzyko wystąpienia chorób wieku dziecięcego, w tym także chorób w późniejszych latach. Ryzyko zachorowań zwiększa się aż o 25 proc. w dzieciństwie i na początku wieku dorosłego. Dla prawidłowego rozwoju dziecka niezbędne jest odpowiednie środowisko. Dlatego tak ważne jest uświadomienie sobie wpływu budynków na nasze zdrowie, a szczególnie zdrowie dzieci i podejmowanie profilaktycznych działań, aby uchronić się przed poważnymi skutkami tej sytuacji” – mówi dr n. med. Alicja Karney, Kierownik Oddziału Hospitalizacji Jednego Dnia w Instytucie Matki i Dziecka.

Zanieczyszczone powietrze wpływa szczególnie źle na zdrowie dzieci

Barometr zwraca również uwagę na wpływ zanieczyszczonego powietrza na zdrowie i jakość życia dzieci. W Polsce niepokojący jest fakt, że w większości polskich miast jakość powietrza nie spełnia wymaganych standardów, stanowiąc zagrożenie zarówno dla środowiska, jak i dla zdrowia ludności. Na liście 50 najbardziej zanieczyszczonych miast Unii Europejskiej, według WHO, aż 36 to miasta w Polsce.

„Jednym z głównych problemów współczesnego świata jest zanieczyszczone powietrze, które stanowi olbrzymie wyzwanie dla Polaków i szczególnie dotyka najmłodszych. Aby uchronić obecne i przyszłe pokolenia od poważnych skutków zdrowotnych powinniśmy konsekwentnie monitorować sytuację i skutecznie wdrażać programy naprawcze. Dużą rolę odgrywają w tym procesie budynki, które są ważnym elementem tworzenia zrównoważonych miast” – mówi Kamil Wyszowski Representative/President of the Board Global Compact Network Poland.

Badania potwierdziły, że u więcej niż 1 na 4 dzieci, które umierają przed ukończeniem 5 roku życia, zgon spowodowany był pośrednio lub bezpośrednio przez skażone środowisko, w którym żyły. Jakość powietrza ma tutaj duże znaczenie, a negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza odbywa się już na etapie życia płodowego. Jak pokazują badania, narażenie ciężarnej kobiety na zanieczyszczenia powietrza może być jednym z czynników zwiększających ryzyko wewnątrzmacicznego

obumarcia płodu, jak również stwarza wzrost ryzyka wcześniactwa i niskiej wagi urodzeniowej noworodków, co może rzutować na zdrowie człowieka w ciągu całego życia.

Znaczenie programów naprawczych i znowelizowanej dyrektywy EPBD

Ważnym zagadnieniem, na które raport zwraca również uwagę jest potrzeba zadbania o zdrowie obecnych i przyszłych pokoleń przez skuteczne wdrażanie programów naprawczych takich, jak choćby rządowy program „Czyste Powietrze”. Ważna jest również implementacja w Polsce unijnej dyrektywy, w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD), której celem jest pełna dekarbonizacja europejskich zasobów budowlanych do 2050 roku.

„To olbrzymie wyzwanie dla Polski, gdzie 70 proc. budynków jednorodzinnych jest ogrzewanych przy użyciu węgla, a tylko 1% można uznać za energooszczędne. Jeśli chcemy osiągnąć ten cel i poprawić efektywność energetyczną budynków w Polsce to musimy zwiększyć tempo ich modernizacji” – mówi dr inż. Szymon Firląg z Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej, przedstawiciel na Polskę „Buildings Performance Institute Europe”.

Znowelizowana dyrektywa po raz pierwszy zwraca uwagę na powiązanie efektywności energetycznej ze zdrowym klimatem wewnętrznym w budynku. To ważna zmiana, gdyż budynki powinny przede wszystkim służyć ludziom i ich zdrowiu. Zatem należy wdrażać takie rozwiązania technologiczne i regulacje prawne obejmujące zarówno budynki nowe, jak i te poddawane renowacji, które będą gwarantowały mieszkańcom zdrowy klimat wewnętrzny.

Zdrowsze domy fundamentem zdrowszej gospodarki

Barometr pokazuje także znaczące korzyści ekonomiczne wynikające z poprawy sytuacji w domach i szkołach, gdzie dzieci spędzają większość czasu. Szacuje się, że poprawa wentylacji w szkołach oraz zmniejszenie wilgoci i pleśni w domach mogłyby w sumie zwiększyć europejskie PKB o ponad 300 mld euro, a w przypadku Polski o około 60 mld zł do roku 2060. Wynikałoby to z poprawy stanu zdrowia dzieci, a tym samym mniejszej liczby dni nieobecności w szkole dzieci, a rodziców w pracy, a także wyższej produktywności obydwu grup.

Wszystkie edycje raportów dostępne są na stronie www.velux.pl/zdrowedomy

V edycja „Barometru zdrowych domów” opiera się na analizie danych EU SILC oraz EUROSTAT, przeprowadzonej przez instytut badawczy RAND Europe. W V edycji raportu wypowiedzieli się również eksperci z Polski: dr n. med. Alicja Karney – Kierownik Oddziału Hospitalizacji Jednego Dnia Instytut Matki i Dziecka, Kamil Wyszowski – Representative/President of the Board Global Compact Network Poland oraz dr inż. Szymon Firląg – Wydział Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej oraz Przedstawiciel na Polskę „Buildings Performance Institute Europe”.

Pytania dziennikarzy:

Agnieszka Kamińska

Kierownik ds. komunikacji korporacyjnej
Grupa VELUX i spółki siostrzane
tel.: (+48) 502 410 414, (22) 33 77 053
e-mail: Agnieszka.Kamińska@velux.com

Ewa Łukawska

PR & CSR Manager
Target PR
tel.: (+48) 668 186 843
e-mail: Ewa.Lukawska@targetpr.pl

Informacje o Grupie VELUX

Od ponad 75 lat Grupa VELUX tworzy lepsze warunki do życia dla ludzi na całym świecie, dostarczając więcej światła dziennego i świeżego powietrza przez dach. Oferta VELUX obejmuje okna do poddaszy oraz system doświetleń modułowych, żaluzje, rolety dekoracyjne, różnego rodzaju osłony przeciwsłoneczne, rolety zewnętrzne oraz systemy i rozwiązania stosowane w inteligentnych domach. Produkty te pomagają stworzyć zdrowy i zrównoważony klimat wewnętrzny, idealny do pracy, nauki, zabawy i odpoczynku. Działamy globalnie – z przedstawicielstwami handlowymi i zakładami produkcyjnymi w ponad 40 krajach, zatrudniamy około 10 200 pracowników. Grupa VELUX należy do VKR Holding A/S, którego jedynym właścicielem są organizacje non-profit (FUNDACJE VELUX) oraz rodzina założyciela. W 2018 roku VKR Holding osiągnął przychody w wysokości 2,6 mld euro, a FUNDACJE VELUX przekazały na cele charytatywne 118 milionów euro. Więcej informacji na stronie www.velux.com

Informacja o Grupie VELUX i spółkach siostrzanych w Polsce

Grupa VELUX i spółki siostrzane w Polsce, należące do duńskiego holdingu VKR, są największym producentem i eksporterem okien dachowych w Polsce, a ich poziom obrotów wynosi 1,98 mld zł. Zatrudniają około 4300 osób, w tym większość w czterech zakładach zlokalizowanych w Gnieźnie (dwie fabryki), Namysłowie i Wędkowach koło Tczewa. Firma cały czas się rozwija i inwestuje w nowe technologie, dbając jednocześnie o najwyższe standardy jakości, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska. W ciągu ostatnich trzech lat (2016-2018) Grupa VELUX i spółki siostrzane zainwestowały w Polsce 220 mln zł w modernizację i rozwój fabryk. Grupa VELUX jest obecna w Polsce od ponad 29 lat. Aktywnie uczestniczy w życiu gospodarczym i społecznym kraju, w tym życiu społeczności lokalnych. W Polsce działają FUNDACJE VELUX, które przekazały ponad 131 mln zł na wsparcie organizacji społecznych realizujących projekty zapobiegające wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży. Podstawą działalności firmy VELUX jest społeczna odpowiedzialność, której koncepcja i obszary działania zostały przedstawione w lokalnym raporcie CSR, będącym jednocześnie pierwszym takim raportem w branży stolarki. Więcej informacji na www.velux.pl.